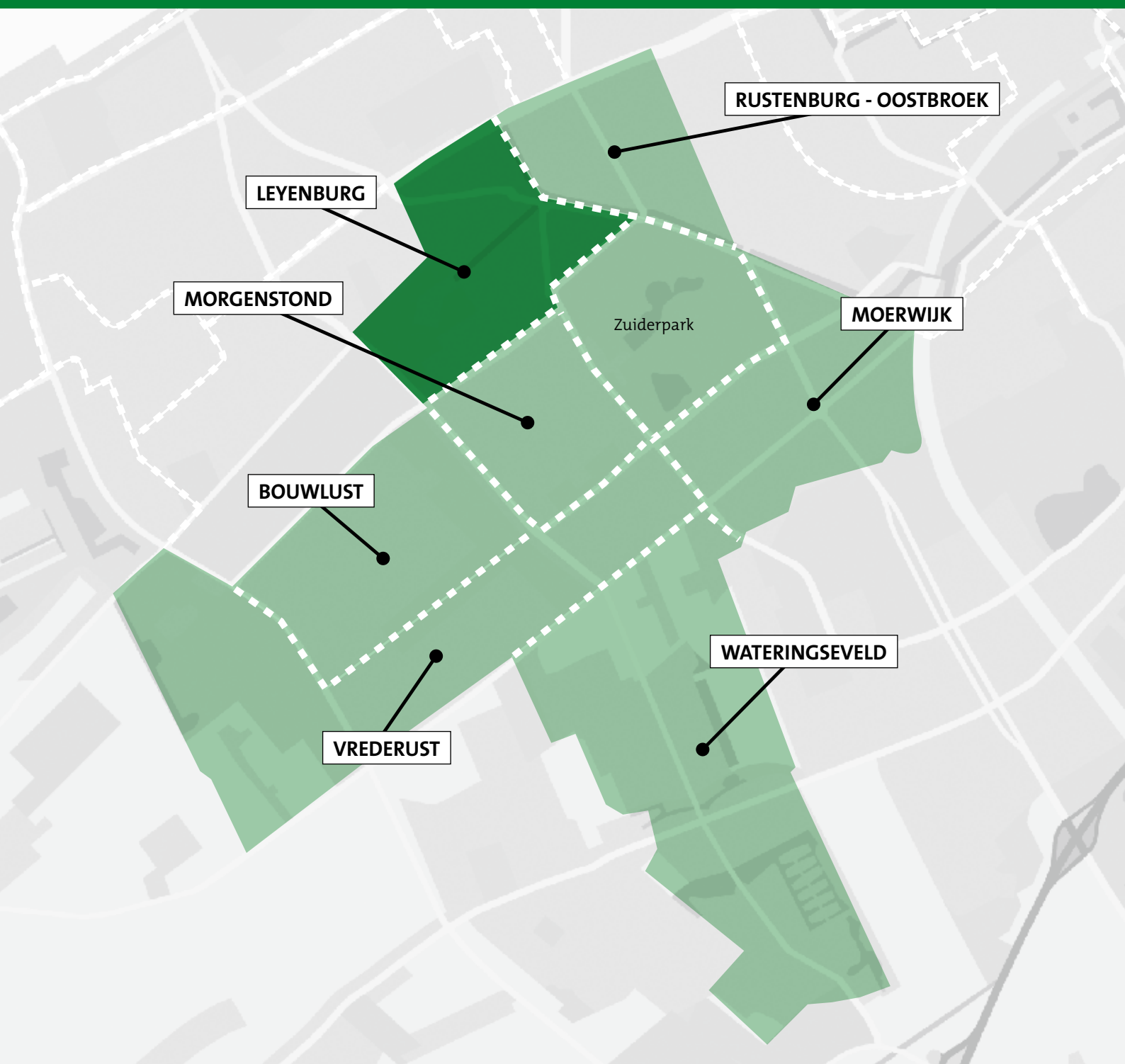

Den Haag

Wijkprogramma 2016-2019

Stadsdeel Escamp

Leyenburg

Voorwoord

Hierbij treft u het wijkprogramma Leyenburg 2016-2019 aan. Het programma bevat plannen over verschillende thema's die de komende tijd aandacht vragen in uw wijk. De thema's zijn gekoppeld aan de door het college geformuleerde doelstellingen in het coalitieakkoord 'Vertrouwen op Haagse kracht' op het gebied van (onder andere) leefbaarheid, veiligheid, wonen, werk en participatie.

Het college hecht er aan dat bij de aanpak wordt aangesloten bij wat er volgens de bewoners in de wijk leeft en speelt. Dan gaat het niet alleen om de zorgen en aandachtspunten in de wijk, maar ook om de kansen en mogelijkheden en het benutten van de inzet en potentie van bewoners zelf: De Haagse Kracht! Daarover heeft het stadsdeel met u gesproken tijdens de bewonersavonden afgelopen zomer. Uw inbreng is samengevat in het wijkprogramma. In dit programma is niet al het reguliere werk opgenomen, maar gaat het vooral om specifieke aandachtspunten waarop de komende tijd extra acties en inzet nodig zijn.

Leyenburg is een van de zeven wijken van het stadsdeel Escamp, dat qua oppervlakte en aantal inwoners (circa 120.000) het grootste stadsdeel is. Escamp kenmerkt zich door haar multiculturele bevolkingssamenstelling, het grote aanbod aan sociale huurwoningen en het vele groen en grote groengebieden (Zuiderpark en De Uithof). Wonen en recreëren in Escamp gaan dus hand in hand. Met de komst van De Sportcampus in het Zuiderpark, worden de mogelijkheden in Escamp nog verder uitgebreid, ook voor studenten.

Naast de bewoners is ook aan de partners (zoals de corporaties en het welzijnswerk) en de gemeentelijke vakdiensten gevraagd om mee te denken over de aanpak in de wijk. Gezamenlijk gaan we de uitdaging aan om de komende tijd van uw wijk een (nog) mooiere en beter leefbare wijk te maken!

Ik wens u daarbij veel succes!

Rabin Baldewsingh
Stadsdeelwethouder Escamp

Stadsdeel Escamp

Leyenburg

Stadsdeel Escamp

Leyenburg

Inhoud

Inleiding	5
1. Karakter van het gebied	6
2. Opvallende cijfers en ervaringen	6
2.1 Beschrijving van de wijk op basis van de Haagse Kracht	6
2.2 Wat zijn de zorgen voor Leyenburg?	8
2.3 Wat zijn de kansen voor Leyenburg?	8
3. Prioriteiten	8
4. Samenvatting activiteiten 2016–2019	9
5. Activiteiten 2016	10

Inleiding

Elke wijk een eigen wijkprogramma

Dit jaar werken de stadsdelen voor het eerst met wijkprogramma's. De gemeente wil de bewoners en ondernemers meer op maat bedienen door de wijken centraal te stellen. Elke wijk heeft zijn eigen karakter en krijgt zijn eigen programma.

Wat vinden we belangrijk en wat willen we?

In het wijkprogramma staat wat bewoners, ondernemers, partners en de gemeente belangrijk vinden voor het gebied (prioriteiten) en wat we samen in de komende vier jaar willen realiseren op het gebied van jeugd en onderwijs, wonen, bedrijvigheid, leefbaarheid en veiligheid, werk en inkomen, opvoeding en zorg, sociale cohesie en buurtwaardering.

Samen met bewoners, ondernemers en andere partijen

Uitgangspunt om de doelen te bereiken is samenwerking van de gemeente met bewoners, ondernemers, welzijnswerk, politie en andere partijen in het gebied. De eigen kracht van bewoners en ondernemers staat centraal.

In dit programma is niet al het reguliere werk (beleid en projecten) opgenomen, maar gaat het vooral om specifieke aandachtspunten waarop de komende tijd extra acties en inzet nodig zijn en die volgens belanghebbenden in de wijk ('Haagse Kracht') het verschil kunnen maken in de komende jaren.

Van prioriteiten naar activiteiten

Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de wijken hebben in juli en september 2015 met de gemeente besproken welke prioriteiten voor hun gebied gelden. De prioriteiten vormen de basis voor concrete activiteiten van het wijkprogramma die het stadsdeel tussen 2016 en 2019 uitvoert.

Het financiële kader van het wijkprogramma

In de wijkprogramma's wordt geen financiële paragraaf opgenomen voor projecten en activiteiten. Niet alles wat als prioriteit is aangegeven door bewoners en organisaties zal in het komend jaar kunnen worden uitgevoerd. Door de invoering van de wijkprogramma's neemt de beschikbare hoeveelheid middelen niet toe. Dat betekent dat soms binnen het budget geherprioriteerd moet worden. Sommige zaken kunnen alleen worden uitgevoerd indien daar budget voor kan worden vrijgemaakt. Dat vergt dan besluitvorming door college en Raad.

1. Karakter van het gebied

Leyenburg is voor het grootste deel een naoorlogse wijk. Het kleine vooroorlogse deel bestaat uit laagbouw in de koopsector. In het naoorlogse deel is er één buurt met meerdere hoogbouwflats. Slechts 12% van de woningen is sociale woningbouw.

Leyenburg heeft in het hart van de wijk een winkelcentrum, het Monnickendamplein. Ook is er een cultuurcentrum, het Musicon, dat zich hoofdzakelijk richt op muziek en de jeugd.

De wijk grenst aan het Zuiderpark en aan de groenvoorziening rond het HagaZiekenhuis aan de Leyweg. Dit ziekenhuis trekt veel bezoekers uit heel Den Haag en biedt veel werkgelegenheid.

De buurten zien er over het algemeen goed uit. Grote delen van de wijk zijn de laatste jaren opnieuw ingericht en voorzien van nieuwe riolering en bestrating.

2. Opvallende cijfers en ervaringen

Leyenburg is de meeste vergrijsde wijk van het stadsdeel Escamp: 18,9% van de bewoners is 65 jaar of ouder. Het is ook de wijk met het laagste percentage allochtone bewoners (31%).

De meeste bewoners van Leyenburg voelen zich thuis in de wijk (62%) en hebben veel contact met elkaar (38%). Van heel Escamp zijn bewoners van Leyenburg het meest tevreden over hun woning. Ook zijn vrij veel bewoners tevreden over het onderhoud van de openbare ruimte.

Bewoners van Leyenburg voelen zich over het algemeen veilig in de wijk. De kans op inbraak is hier een stuk lager dan in omliggende wijken van Escamp.

Het gemiddeld besteedbaar inkomen is iets hoger dan in de omliggende wijken en het aantal uitkeringsgerechtigden is een stuk lager.

Winkelcentrum Monnickendamplein staat op de 3e plaats van de ranglijst van de Haagse winkelgebieden.

2.1 Beschrijving van de wijk op basis van de Haagse Kracht

Jeugd en onderwijs

Er zijn minder jongeren in Leyenburg dan gemiddeld in Den Haag. Een aantal buurten is zich met de komst van starters aan het verjongen. De velden bij de Baambruggestraat, het Floris Nightingalepark en het Volendampark trekken veel jongeren uit de wijk aan. Dit heeft soms overlast tot gevolg.

De jeugd heeft minder plek om buiten te spelen sinds herinrichting van de wijk. Die was nodig toen betaald parkeren werd ingevoerd. Wel kunnen kinderen terecht in het Zuiderpark. Dat heeft veel voorzieningen en ligt direct naast Leyenburg. In het oude Leyenburg zijn nog wel twee grote speeltuinen en een aantal sportverenigingen. In het nieuwe gedeelte van Leyenburg is er volop ruimte voor de jeugd om buiten te spelen.

Bewoners doen minder aan sport en cultuur dan gemiddeld in Den Haag.

Leyenburg heeft drie basisscholen, waarvan twee onderdeel zijn van een Buurthuis van de Toekomst. Een Buurthuis van de Toekomst is een plek waar verschillende organisaties (scholen, sportclubs, culturele en welzijnsorganisaties) allerlei activiteiten aanbieden voor de hele wijk. Er is in Leyenburg geen Brede Buurtschool en ook geen voortgezet onderwijs.

Wonen

In de wijk zijn verschillende soorten woningen, in verschillende prijsklassen.

Leyenburg is een nette wijk. Woningen zijn over het algemeen goed onderhouden. Toch is er op bepaalde plekken steeds meer sprake van achterstallig onderhoud van woningen, die toch al niet zo gewild zijn. Dit geldt met name in het vooroorlogse deel van de wijk. Vandaar dat Leyenburg een van de focusgebieden is in het programma 'Duurzaam woningonderhoud 2015-2018'.

Een actieve, stimulerende rol van de gemeente moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van de

particuliere woningen behouden blijft en/of toeneemt. De wijk heeft goede voorzieningen zoals scholen, winkelcentra en zorginstellingen.

Bedrijvigheid

De wijk heeft een winkelcentrum, waar de kleine zelfstandige nog bestaat. Voor kleine ondernemingen zijn er verder weinig vestigingsmogelijkheden, maar er is ook leegstand. Het HagaZiekenhuis is een grote werkgever voor de wijk en de omgeving.

Leefbaarheid en veiligheid

Een aantal buurten in de wijk is de laatste jaren aangepakt en opgeknapt, maar een aantal (naoorlogse) straten voldoet nog niet aan de standaard van Den Haag. Bijna alle buurten zijn ingericht als 30 km-gebied. Bewoners blijven aandacht vragen voor de parkeerproblemen in het oude deel van de wijk. Op een aantal plekken in de wijk zorgt boomwortelgroei voor problemen in de bestrating. Ook zijn er plekken met achterstallig groenonderhoud.

Verder is Leyenburg behoorlijk schoon, heel en veilig. Er is wel sprake van overlast van hondenuitwerping in de hele wijk, ook op en in de buurt van speelplekken. Ook weesfietsen – achtergelaten fietsen - en fietswrakken zorgen voor overlast.

Er staat regelmatig afval naast de ondergrondse restafvalcontainers (ORAC's) in de wijk.

Hoe de bewoners denken over de veiligheid in hun wijk en hoe veilig ze zich voelen, is hetzelfde als gemiddeld in Den Haag.

Werk en inkomen (armoede)

De kans op werk is door het redelijke opleidingsniveau gemiddeld. Er zijn weinig mensen met een uitkering. Het ziekenhuis, de winkels en bedrijven zorgen voor werkgelegenheid in de directe omgeving. Ook sluit de wijk aan op het bedrijventerrein Zichtenburg/Kerketuinenweg/Dekkershoek.

Opvoeding en zorg

Door de vergrijzing is het aantal mensen met een handicap of chronische aandoening (ver) boven het gemiddelde.

De activiteiten van de welzijnsorganisatie (jeugdwerk en opvoeding) sluiten niet altijd goed aan bij het aanbod van de basisscholen.

Sociale cohesie

In grote delen van de wijk wonen de mensen al tientallen jaren in dezelfde huizen. Ze kennen en helpen elkaar. Maar er zijn veel ouderen in de wijk; de kans bestaat dat die uit het zicht raken en vereenzamen. In de buurten waar veel mensen verhuizen, komen vooral jonge gezinnen te wonen. Dit geeft geen botsingen en mensen weten elkaar te vinden. Leyenburg is een wijk waar bewoners elkaar over het algemeen nog kunnen aanspreken op gedrag.

Doordat veel bewoners eigenaar zijn van hun woning, gaan ze goed om met de openbare ruimte in hun straat en onderhouden ze hun portieken en tuinen goed.

Bewoners willen dat er geschikte locaties komen voor stadslandbouw, maar initiatieven moeten komen vanuit de wijk.

Buurtwaardering

Bewoners geven in het algemeen een ruime voldoende voor hun buurt, maar vinden de wijk niet overal leeftijd vriendelijk. Ze zijn minder tevreden dan gemiddeld in Den Haag over voorzieningen voor maatwerk bij personenvervoer en over de mogelijkheden om mee te doen aan sociale activiteiten.

2.2 Wat zijn de zorgen voor Leyenburg?

Door het hoge percentage ouderen is de kans groot dat veel bewoners eenzaam en sociaal geïsoleerd zijn. Ook zijn ouderen over het algemeen gemakkelijke slachtoffers van bijvoorbeeld babbeltrucs en straatroof. Bewoners van Leyenburg lijken wat minder betrokken bij hun buurt dan die van omliggende wijken. Het is voor de bewonersorganisatie moeilijk om vrijwilligers te vinden.

2.3 Wat zijn de kansen voor Leyenburg?

Leyenburg is een van de schoonste en veiligste wijken van Escamp. Woningen zijn goed onderhouden en ook het grootste deel van de openbare ruimte is op orde. Dit maakt de wijk aantrekkelijk voor jonge gezinnen. Een groot aantal oudere bewoners woont al lang in de wijk en heeft een sterke binding met de buurt. Via hen kunnen meer bewoners worden bereikt en geactiveerd. In Leyenburg zijn enkele goedlopende organisaties en samenwerkingsverbanden, die verder kunnen worden benut. Zo wil Musicon graag een stevigere rol in de wijk en biedt het Buurthuis van de Toekomst in de Baambruggestraat mogelijkheden voor wijkgerichte activiteiten. Ook de samenwerking met partners van de Nijkamphoeve kan de sociale cohesie in de wijk verder verbeteren.

3. Prioriteiten

Veiligheid en leefbaarheid

- Ouderen beschermen tegen criminaliteit.
- Mogelijkheid nagaan voor een ontmoetingsplek voor jongeren met voorzieningen.
- De parkeersituatie evalueren en nagaan welke parkeervoorziening de tijdelijke garage aan de Nieuwersluisstraat moet opvolgen.
- Inrichting van straten op standaardniveau brengen.
- Beheer en onderhoud op enkele locaties verbeteren.
- Wijk schoon houden, ook op plaatsen met ORAC's.
- Bewoners stimuleren om een ORAC te adopteren.
- Afvalscheiding van glas, papier, textiel en plastic stimuleren.
- Overlast door hondenpoep aanpakken.

Participatie, vrijwilligers jong en oud

- Meer aandacht geven aan vrijwilligers in de wijk.
- Zorgen dat het Servicepunt XL en de netwerkoeverleggen in de wijk bekender worden.
- Ouderen stimuleren om mee te doen aan activiteiten.
- Bewoners stimuleren om meer de regie te nemen over hun leven en om langer zelfstandig thuis te blijven wonen.
- Meer bekendheid geven aan de voordelen en het gebruik van de Ooievaarspas.

Wonen en winkels

- De goede positie van het winkelcentrum behouden en waar nodig versterken.
- Bewoners van de slecht geïsoleerde vooroorlogse particuliere woningen stimuleren om hun woning duurzamer te maken door het project "Hou van je woning".
- Een nieuwe bestemming geven aan de Thomaskerk. Dit is een wens van het wijkberaad, want bewoners missen een ruimte voor bijvoorbeeld kinderactiviteiten in dit deel van de wijk. De nieuwe bestemming is eventueel te koppelen aan Buurthuis van de Toekomst.
- Bij kleinschalige nieuwbouw in Oud Leyenburg mag het parkeerprobleem niet toenemen.

4. Samenvatting activiteiten 2016–2019

Veiligheid en leefbaarheid

Een aantrekkelijke stad is een veilige stad. Onze ambitie is dat Den Haag uitsluitend veilige wijken heeft waar bewoners, ondernemers en bezoekers van de stad zich veilig en welkom voelen. De veiligheidsaanpak in onze wijk sluit aan bij het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018.

Dit betekent concreet dat de prioriteit in de wijkprogramma's in ieder geval ligt bij de aanpak van de volgende thema's: woninginbraak, overval, straatroof, radicalisering, criminele groepen en groepen die overlast geven, drank-, drugs- en woonoverlast.

De Schoolveiligheidsconvenanten met de middelbare scholen worden voortgezet. Vanaf 2016 worden daar ook de basisscholen en het MBO bij betrokken.

Daarnaast is er in de komende jaren meer ruimte voor bewonersinitiatieven die de veiligheid en leefbaarheid ten goede komen. Ook besteden we meer aandacht aan afvalscheiding in de wijk. Bestaande mogelijkheden voor ontmoetingen en activiteiten worden beter benut.

We nemen maatregelen om te voorkomen dat ouderen slachtoffer worden van criminaliteit.

Op het gebied van parkeren is er blijvend overleg met de werkgroep 'Parkeren Leyenburg'. We gaan na hoe de parkeermogelijkheden in het oude deel van de wijk beter gebruikt kunnen worden.

Participatie, vrijwilligers jong en oud

Veel aandacht gaat uit naar de groep ouderen in de wijk. Door activiteiten te organiseren voor en contacten te leggen met de bewoners kunnen verschillende problemen voorkomen worden. Ook worden projecten opgezet zodat ouderen en jongeren elkaar vaker ontmoeten.

De groep vrijwilligers moet groter worden. Daarom stimuleren de gemeente en de maatschappelijke partners bewoners om vrijwilligerswerk te gaan doen. Als vastgoed in de wijk leeg staat of leeg komt te staan, betrekken we bewoners bij de plannen voor een nieuwe bestemming.

Belangrijk uitgangspunt van de Wet maatschappelijke ondersteuning is dat bewoners langer zelfstandig thuis blijven wonen en dat ze meer de regie nemen over hun leven - alleen of met hun sociale netwerk. De gemeente ondersteunt initiatieven om de zelfredzaamheid en maatschappelijke deelname te stimuleren. Ook is het belangrijk dat er voldoende vrijwilligers en mantelzorgers zijn. Verder stimuleren we woningbouwcorporaties om woningen meer geschikt te maken voor ouderen en mindervaliden. Er komt een promotieteam om meer bekendheid te geven aan de voordelen en het gebruik van de Ooievaarspas en aan andere regelingen voor mensen met een minimuminkomen. Dat team trekt door de wijk en is aanwezig bij festivals en evenementen.

Wonen en winkels

Op bepaalde plekken is steeds meer sprake van achterstallig onderhoud van woningen die toch al niet zo gewild zijn. We moeten ervoor zorgen dat de kwaliteit van de particuliere woningen hier behouden blijft en/of toeneemt. Eigenaren zijn zelf verantwoordelijk voor het onderhoud van hun woning. We stimuleren hen om dat te doen en grijpen in als dat niet gebeurt.

Er komen aanvullende projecten om woningen duurzamer te maken. Met name in het vooroorlogse deel stimuleren we verduurzaming. Leyenburg wordt focuswijk duurzame woningverbetering.

Er komt op beperkte schaal nieuwbouw in de wijk met uitzondering van het gebied rondom het HagaZiekenhuis waar circa 600 woningen gebouwd zullen worden

Het winkelcentrum blijft extra aandacht krijgen van de gemeente als hart van de wijk.

5. Activiteiten 2016

Veiligheid en leefbaarheid

- Ouderen meer bewust maken van het risico op straatroof en babbeltrucs. Voorlichting geven aan ouderen om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit.
- Maatregelen nemen om de komst van nieuwe hennepkwekerijen in de wijk te voorkomen en bestaande hennepkwekerijen opruimen.
- Waar nodig en waar mogelijk de Haagse Kracht inzetten bij preventieprojecten, bijvoorbeeld door bewonersinitiatieven zoals Buurtinterventieteams en Buurtpreventieteams, buurtvaders en Rolmodellen.
- Zorgen voor een sterker Buurtinterventieteam Leyenburg. Er is nu een team samen met Rustenburg-Oostbroek.
- Maatregelen nemen om radicalisering en polarisatie (groepen tegen elkaar opzetten) te voorkomen. Bewoners ervan bewust maken dat radicalisering een dringend probleem is. Scholen, instellingen en moslimgemeenschappen helpen om weerbaar te zijn en grenzen te stellen. Zorgen dat er meer professionals zijn met verstand van radicalisering en polarisatie. Een persoonsgerichte aanpak bieden. Een netwerk van sleutelfiguren in de wijk opbouwen en ontwikkelen. Door deze maatregelen is ingrijpen mogelijk bij de eerste signalen van radicalisering of polarisatie.
- Woninginbraken tegengaan. Dat gebeurt in heel Escamp.
- Vanuit de brandweer is in samenwerking met partners aandacht voor brandpreventie en bewustwording op het gebied van brandveilig leven.
- Fietsendiefstal tegengaan. Dat gebeurt in heel Escamp.
- Voortzetten schoolveiligheidsconvenanten met het voortgezet onderwijs. De basisscholen en het MBO erbij betrekken
- Overleg met de werkgroep “parkeren Leyenburg” voortzetten.
- Bestaande voorzieningen waar buurtbewoners elkaar kunnen ontmoeten, zoals de Nijkamphoeve en het Buurthuis van de Toekomst aan de Baambruggestraat, beter benutten en activiteiten voor wijkbewoners organiseren.
- Onderzoeken of er een steunpunt voor het jongerenwerk in de wijk kan komen. Daar kunnen dan activiteiten komen voor jongeren.
- In de hele wijk projecten opzetten om te voorkomen dat huisvuil naast ORAC's wordt gezet.
- Onderzoek doen naar parkeermogelijkheden in Oud-Leyenburg.
- Inventariseren welke straten met hun inrichting onder het minimale kwaliteitsniveau zitten. Onderzoek doen naar de financiële haalbaarheid om deze straten op te waarderen.
- Afvalscheiding bevorderen door betere informatie en door extra containers voor glas, papier, textiel en plastic waar nodig.

Participatie, vrijwilligers jong en oud

- Bewonersinitiatieven op het gebied van schoon, heel en veilig stimuleren.
- Het welzijnswerk stimuleren om activiteiten voor ouderen te organiseren en te zorgen voor betere contacten van ouderen onderling.
- Projecten waarbij jong en oud elkaar ontmoeten, extra stimuleren.
- Vrijwilligers actief benaderen en meer betrekken bij de activiteiten in de wijk.
- Investeren in de relatie met partners in de wijk en bestaande organisaties beter betrekken bij het wijknet.
- Stichting MOOI benaderen om in Leyenburg jeugdactiviteiten op te zetten.
- Stadsboerderij Nijkamphoeve en de Johan de Witt Scholengroep betrekken bij de ontwikkelingen en participatie in de wijk (stages, projecten, enz.).
- Bewoners stimuleren om meer de regie te nemen over hun leven en langer zelfstandig thuis te blijven wonen. Dat kan doordat ze gebruikmaken van hun sociale netwerk, door inzet van vrijwilligers en mantelzorgers en door ondersteuning van de gemeente bij de zelfredzaamheid en participatie. Ook stimuleren we woningbouwcorporaties om woningen meer geschikt te maken voor ouderen en mindervaliden.

- Sociale wijkzorgteams meer verbindingen tot stand laten brengen in de wijk om zo de vele en ingewikkelde problemen van bewoners aan te pakken.
- Door een promotieteam meer bekendheid geven aan de Ooievaarspas en aan andere regelingen voor mensen met een minimuminkomen.

Wonen en winkels

- Het voorstel voor de bebouwing ter plaatse van de leegstaande school aan de Maarsbergenstraat wordt door de projectontwikkelaar met de bewoners besproken.
- Voor het gebied rondom het ziekenhuis is een stedenbouwkundig plan vastgesteld. Er is een akkoord gesloten met marktpartijen om hier circa 600 woningen te gaan bouwen. De eerste fase is op de plaats van het voormalig oogziekenhuis. Dit heeft een positieve invloed op de bestaande voorzieningen en het winkelcentrum. Het is belangrijk om rekening te houden met buitenspeelruimte.
- De kwaliteit van particuliere woningbouw in de gaten houden.
- Verenigingen van Eigenaren (VvE's) via de VvE-balie stimuleren om acties te ondernemen om de oudere woningen duurzamer te maken.
- Het overleg Keurmerk Veilig Ondernemen voortzetten.

